

[K. B. Andersen.]

være afgørende for afvisningen, men det må dog være i orden ved lovforslag, at medens regeringsforslaget erstatter den gældende lov om indseende med priser og former sig som et supplement til den egentlige monopollov, griber SF-forslaget langt ind i monopollovens områder, bl. a. ved — som jeg senere skal komme tilbage til — at fastsætte helt andre kriterier for det grundlag, pris- og avancefastsættelsen skal hvile på, end monopollovens. Alligevel fremtræder lovforslaget ikke som ændringsforslag til monopolloven. De vanskeligheder, forslagstillerne på dette punkt har været i, afslører sig i lovforslagets § 8, hvori det hedder, at i tvivlstilfælde går dette lovforslags bestemmelser forud for monopollovens, eller sagt på jævnt dansk: vi, altså forslagstillerne, har ikke kunnet hitte ud af forholdet mellem dette lovforslag og monopolloven. Vi beder derfor alle gode kræfter, herunder erhvervsdrivende, administration og domstole, være os behjælpelige. Sådan kan man da vist ikke lave og navnlig ikke forbedre love.

Endnu mere betænkeligt ud fra et lovteknisk synspunkt, eller bredere: ud fra almindelig demokratisk anstændighed, er det, at lovforslaget starter med et påbud til de erhvervsdrivende om ikke at beregne sig højere priser og avancer end dem, der var lovligt gældende den 1. oktober, men opstiller sådanne kriterier for lovligheden, at det vil være ganske umuligt for de handlende at vide, om de er på lovens grund eller ikke. En så vilkårlig lovgivning kan anstændigvis ikke gennemføres. Vi kan være uenige om lovenes indhold, men der må dog være enighed om at forme dem sådan, at borgerne ved, hvornår de overtræder lovens grænser. Det vil de ikke kunne vide, hvis det foreliggende lovforslag blev til lov.

Jeg skal ikke komme ind på alle de uklarheder, lovforslaget rummer, men blot nævne enkelte typiske eksempler.

Hvad vil det sige, at der må foretages normale henlæggelser? Hvordan skal den enkelte handlende sikre sig på dette punkt? Overskuddet må ikke overstige 8 pct. af „hvad der må anses for en rimelig investeret kapital i en for det pågældende område typisk virksomhed“. Jeg misunder

ikke den handlende, der skal prøve at finde ud af, hvad en typisk virksomhed i hans branche er, og hvor megen kapital den med rimelighed kan kræve. Og han risikerer jo at blive lovovertræder, hvis han skønner fejl.

Monopoltilsynet kan tillade prisforhøjelser, når omkostningsstigninger kan dokumenteres. Men her er grundlaget lige så flydende. Omkostningerne skal være „samfundsmæssigt forsvarlige“. Hvad vil det sige? Ja, der skal bl. a. tages hensyn til, om antallet af produktionssteder er rimeligt. Omkostningerne skal beregnes ud fra fuld kapacitetsudnyttelse. Vil det sige, at virksomheder, der midlertidigt kæmper med nogle vanskeligheder, måske netop nye virksomheder, der er ved at bane sig vej på markedet, skal risikere at blive slået ned, fordi de måske i en periode ikke kører med fuld kapacitetsudnyttelse og i øvrigt ikke skønnes nødvendige ud fra det bestående antal produktionssteder?

Reklameudgifter vil kunne medregnes i det omfang, de er nødvendige for at give forbrugerne de nødvendige oplysninger om varens eksistens og dens egenskaber. Hvad vil det sige i praksis? Kan vi ikke få nogle eksempler? Jeg ved ikke, om man får succes ved at bruge Brylcreme, men hvis det er tilfældet, er det en egenskab ved varen. Jeg ved det som sagt ikke — jeg tvivler på det, men der vil være masser af grænsetilfælde.

På områder, hvor der findes importrestriktioner, skal en eventuel prisforhøjelse reduceres med et beløb svarende til det prisfald, en ophævelse af restriktionerne vil medføre. Det vil altså sige, at en eventuel beskyttelse sættes helt eller delvis ud af kraft med de beskæftigelsesmæssige følger, det vil få. De arme handlende — sådan vil jeg virkelig sige i denne sammenhæng — får 14 dage fra lovens ikrafttræden til at nedsætte deres priser efter disse fuldkomment uoverskuelige retningslinjer — hvis man kan bruge ordet retningslinjer i denne sammenhæng. Ellers falder hammeren: hæfte, bøde og inddragelse af overpriserne i statskassen.

Jeg tror, det tilstrækkeligt tydeligt er fremgået af det ovenfor nævnte, at dette forslag simpelt hen ikke lader sig praktisere, selv ikke med „et ikke ubetydeligt kon-